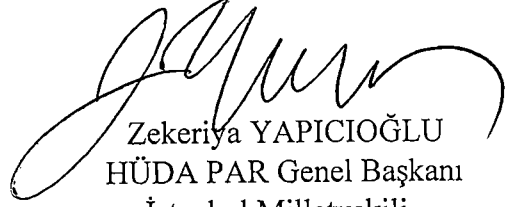
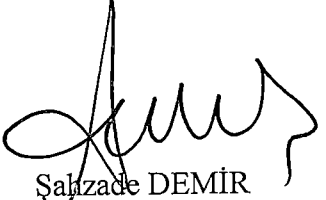

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Devlet Memurları Kanununda ve İş Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Zekeriya YAPICIOĞLU
HÜDA PAR Genel Başkanı
İstanbul Milletvekili

Şahzade DEMİR
Gaziantep Milletvekili

Faruk DİNÇ
Mersin Milletvekili

Serkan RAMANLI
Batman Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe
Tarih: 30.06.2025	Esas No: 2/3185

T B M M KANUNLAR ve KARARLAR BŞK. LİĞİ
27 Haziran 2025
Numara:

T B M M GENEL EVRAK
27 Haziran 2025
No: 1654263

GENEL GEREKÇE

Din özgürlüğü kişinin herhangi bir inanca sahip olmasının yanı sıra bu inancının gereği olan ibadetleri yapabilmesini de kapsar. Bu özgürlüğü teminat altına alan Anayasanın 24. maddesiyle devlete, inançlara müdahale ve baskıda bulunmama şeklinde negatif rol yüklendiği gibi aynı zamanda bu özgürlüğün engellerle karşılaşmadan rahat kullanılabileceği ortam ve şartları sağlama şeklinde pozitif edimler de yüklenmektedir.

Din hizmetlerinin, din eğitim ve öğretiminin kamu eliyle yapılmasını öngören 1982 Anayasasının yaklaşımı da dikkate alındığında ibadet özgürlüğünün sağlanması noktasındaki toplumsal talep ve ihtiyaçların karşılanması da kamu hizmeti olarak görülmelidir. İbadet hürriyetinin Anayasada teminat altına alınması tek başına yeterli değildir. Uygulamada karşılaşılan sorunların, tereddüt ve farklı yaklaşımların giderilerek bu hakkın kullanılmasının güçlendirilmesi için yasal düzenlemelerin de yapılması gerekmektedir.

Doğuştan sahip olunan en önemli klasik haklar arasında yer alan din ve inanç hürriyetinin ve buna bağlı olarak ibadet hürriyetinin kullanılmasının önündeki engellerin kaldırılarak ibadetlerin rahatça yapılabileceği şart ve imkanlar oluşturulmadan insan onuruna yaraşır hayat mümkün değildir.

İnsanın maddi ve manevi varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamaya çalışmayı devletin görevi olarak gören anayasada ibadetlerin, dini ayin ve törenlerin serbestliği öngörülmüşse de hem kamuda hem de özel sektörde çalışanların ibadetlerini yerine getirmelerinde sorun ve sıkıntılar olabilmektedir. Özellikle Cuma namazının çalışma saatlerine denk geldiği zamanlarda bu sorun ve sıkıntılar artmakta, çalışanların inançları gereği ifa etmek zorunda olduğu Cuma namazının kılınması bazen mümkün olamamaktadır. Bu durum kişinin manevi varlığı ve gelişimi, iç huzuru açısından olduğu gibi çalışma barışı ve iş verimi açısından da olumsuz sonuçlara sebebiyet vermektedir.

Toplumsal talep ve ihtiyaçlar da dikkate alınarak önemli bir ibadet olan Cuma namazının mesai saatlerine denk gelmesi halinde ifasını mümkün kılacak yasal düzenleme teklif edilmiştir. Böylece Anayasal teminat altındaki ibadet hürriyetinin kullanımı güçlendirilerek kişinin manevi varlığının gelişmesi, toplumsal huzurun ve çalışma barışının sağlanması hedeflenmektedir.

Her ne kadar daha önce idari tasarruflarla kamu çalışanlarına yönelik olarak Cuma saati ile ilgili bazı düzenlemeler yapılmışsa da meselenin kanuni bir temele ihtiyaç duyduğu açıktır. Bu nedenle teklifle, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununda günlük çalışma saatlerinin tespiti ile ilgili maddesinde memurlar tarafından Cuma namazının kılınabilmesine imkan verecek şekilde düzenleme yapılması öngörülmektedir. Aynı şekilde 4857 sayılı İş Kanununda da işçilerin ara dinlenmesini düzenleyen maddede de bu yönde bir düzenleme yapılmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 100 üncü maddesine eklenen fıkra ile Cuma namazı saatinin mesai saatleri ile çakışması halinde memurların ibadetlerini ifa etmelerine imkan tanıyacak şekilde düzenleme yapılması öngörülmektedir. Buna ilişkin usul ve esaslar Cumhurbaşkanınca belirlenecektir. Böylece ibadet hürriyetinin kullanılmasının kolaylaştırılması, güçlendirilmesi, bu konudaki sorunların ve tereddütlerin giderilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 2- 4857 sayılı İş Kanununun 68 inci maddesinin dördüncü fıkrasından sonra gelmek üzere eklenen fıkra ile Cuma namazı saatinin mesai saatleri ile çakışması halinde çalışanların ara dinlenme saatlerinin Cuma namazını ifa etmelerine imkan tanıyacak şekilde düzenlenmesi öngörülmektedir. Böylece ibadet hürriyetinin kullanılmasının kolaylaştırılması, güçlendirilmesi, bu konudaki sorunların ve tereddütlerin giderilmesi amaçlanmaktadır

MADDE 3-Yürürlük maddesidir.

MADDE 4-Yürütme maddesidir.

**DEVLET MEMURLARI KANUNU VE İŞ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 657 sayılı Kanunun 100 üncü maddesine aşağıdaki ek fıkra eklenmiştir.

“Ek fıkra: Cuma namazı saatinin mesai saatleri ile çakışması halinde memurların ibadetlerine imkan tanıyacak şekilde düzenleme yapılır. Bu hususa ilişkin usul ve esaslar Cumhurbaşkanınca belirlenir.”

MADDE 2- 4857 sayılı kanunun 68 inci maddesinin dördüncü fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Cuma namazı saatinin çalışma saatleri ile çakışması halinde ara dinlenme zamanı ve süresi işçilerin ibadetlerine imkan tanıyacak şekilde düzenlenir.”

MADDE 3- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.